

15 ปี คณะแพทยศาสตร์ - 6 ปี ศูนย์วิจัยโลหิตวิทยา

พีระพล วง

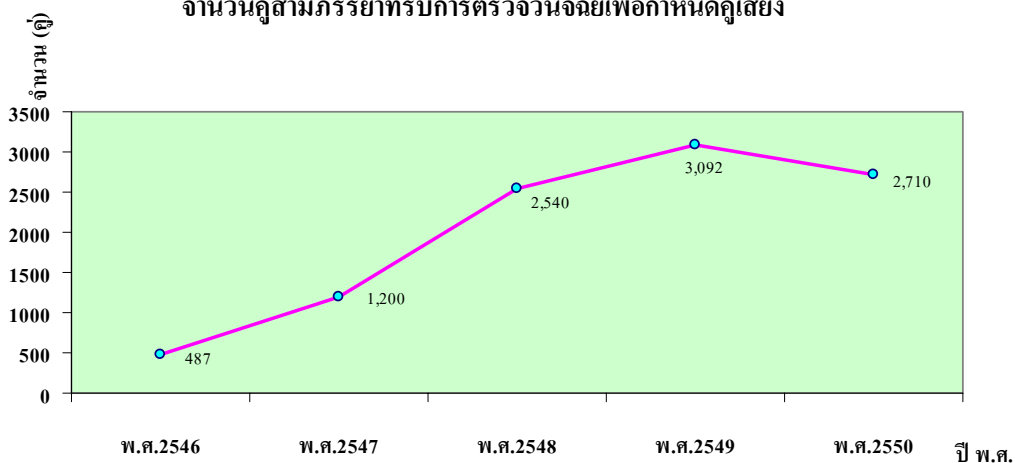
8 กรกฎาคม 2551

ศูนย์วิจัยโลหิตวิทยา เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อ เดือนสิงหาคม 2545 โดยเริ่มงานการควบคุมและป้องกันโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย โดยหน่วยวิจัยธาลัสซีเมีย ซึ่งก่อตั้งโดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ. ต่อพงศ์ สงวนเสริมศรี จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้วยงบประมาณ 15 ล้านบาท ขณะนั้นหน่วยวิจัยอยู่ในกำกับของสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ ขึ้นตรงกับมหาวิทยาลัยนเรศวร เริ่มรับบริการตรวจวินิจฉัยเพื่อกำหนดความเสี่ยงให้แก่โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดพิษณุโลก โดยรับตัวอย่างเลือดของคู่สามีภรรยามาทำการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และรายงานผลความเสี่ยงให้แก่โรงพยาบาลเพื่อเข้าสู่กระบวนการให้คำปรึกษาทางพันธุกรรม และพิจารณาการตรวจวินิจฉัยโรคก่อนคลอด หน่วยวิจัยทำการจัดประชุมวิชาการธาลัสซีเมียเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรของหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ และสร้างเครือข่ายการควบคุมโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในเขตภาคเหนือตอนล่าง ดำเนินงานวิจัยเพื่อสนับสนุนงานบริการเพื่อควบคุมโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียอย่างต่อเนื่อง ภายหลังจากสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้ควบรวมกับคณะแพทยศาสตร์ และเปลี่ยนสภาพเป็นโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร เมื่อปี 2548 หน่วยวิจัยธาลัสซีเมีย ศูนย์วิจัยโลหิตวิทยา จึงเป็นหน่วยงานหนึ่งของคณะแพทยศาสตร์ และทำหน้าที่เพิ่มเติมในการให้บริการทางด้านห้องปฏิบัติการเพื่อตรวจวินิจฉัยพาหะ และโรคธาลัสซีเมียให้กับโรงพยาบาล นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านการเรียนการสอนให้แก่นิสิตแพทย์ และนิสิตสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพอื่น ๆ

จากจุดเริ่มต้นถึงปัจจุบัน หน่วยวิจัยธาลัสซีเมีย ศูนย์วิจัยโลหิตวิทยาได้ดำเนินการมาเป็นเวลา 6 ปีแล้ว ในส่วนของงานบริการสุขภาพ มีโรงพยาบาลเครือข่ายที่ส่งเลือดมารับการตรวจวินิจฉัย และกำหนดความเสี่ยงของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียชนิดรุนแรง จำนวน 33 โรงพยาบาล ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ทำการตรวจตัวอย่างเลือดของคู่สามีภรรยาจำนวน 2,500 – 3,000 คู่ ต่อปี (แผนภูมิที่ 1) ทำการตรวจวินิจฉัยก่อนคลอด เพื่อให้ทราบว่าเด็กในครรภ์เป็นโรคหรือไม่ จำนวน 43 คู่ในปี 2550 (แผนภูมิที่ 2) โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

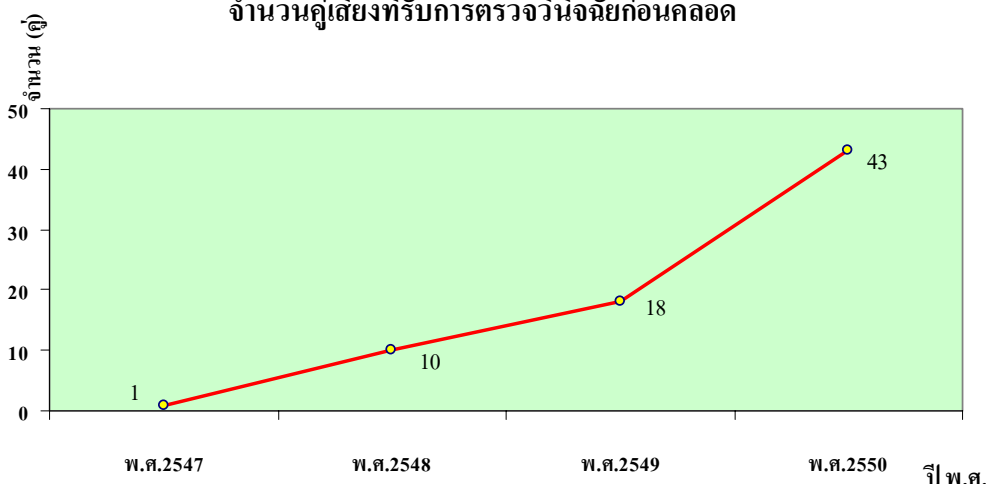
แผนภูมิที่ 1

จำนวนคู่สามีภรรยาที่รับการตรวจวินิจฉัยเพื่อกำหนดความเสี่ยง

แผนภูมิที่ 2

จำนวนผู้เสี่ยงที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยก่อนคลอด

ในส่วนของการบริการวิชาการ ได้จัดประชุมวิชาการธาลัสซีเมียเป็นประจำทุกปี ซึ่งในปี 2551 นี้จัดเป็นครั้งที่ 6 โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมหาวิทยาลัยมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่บุคลากรสาธารณสุขในเขตภาคเหนือตอนล่างที่เกี่ยวข้องกับระบบการควบคุมโรคในพื้นที่ บุคลากรของหน่วยวิจัยได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรในการอบรมบุคลากรสาธารณสุขจากจังหวัดต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ให้ความรู้เพื่อสนับสนุนระบบบริการอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของการสนับสนุนการผลิตบัณฑิต หน่วยวิจัยธาลัสซีเมียเป็นสถานที่ศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีชีวภาพ ให้แก่นิสิตคณะต่าง ๆ ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นที่ปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตระดับปริญญาโท และเอก ที่เกี่ยวข้องกับโรคธาลัสซีเมียภายในมหาวิทยาลัย ในส่วนของงานวิจัย ได้ดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรค ปัส 1-2 โครงการ อย่างต่อเนื่องทุกปี มีงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่แล้วทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ

15 ปีข้างหน้าของคณะแพทยศาสตร์ ศูนย์วิจัยโลหิตวิทยาได้มีแผนพัฒนาไปข้างหน้าพร้อมกับคณะเช่นกัน ในส่วนของหน่วยวิจัยธาลัสซีเมีย จะร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ในการเพิ่มความครอบคลุมของการตรวจคัดกรองและกำหนดคู่เสี่ยงเพื่อควบคุมโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียของประชากรในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างให้ได้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น และเน้นการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการตรวจวินิจฉัย โดยเฉพาะการตรวจวินิจฉัยก่อนคลอดที่ง่าย รวดเร็ว และแม่นยำ หรือแม้กระทั่งการตรวจวินิจฉัยก่อนการฝังตัวในมดลูกของตัวอ่อน โดยร่วมงานกับภาควิชาสูติเวชวิทยา และในปลายปี 2551 นี้ ศูนย์วิจัยโลหิตวิทยาจะเปิดดำเนินการหน่วยปลูกถ่ายไขกระดูก ด้วยงบประมาณเริ่มต้น 1.5 ล้านบาท เพื่อรักษาผู้ป่วยทางโลหิตวิทยาที่ต้องการการรักษาด้วยวิธีการปลูกถ่ายไขกระดูก โดยระยะแรกจะเริ่มดำเนินการปลูกถ่ายไขกระดูกชนิดที่ใช้ไขกระดูกของผู้ป่วยเองก่อน หลังจากนั้นจึงจะพัฒนาสู่การปลูกถ่ายไขกระดูกชนิดที่ใช้ไขกระดูกของบุคคลอื่นต่อไป